

SỞ LAO ĐỘNG THƯƠNG BINH VÀ XÃ HỘI TỈNH HÀ NAM
TRƯỜNG CAO ĐẲNG NGHỀ HÀ NAM

GIÁO TRÌNH

MÔN HỌC: LẠNH CƠ BẢN

NGHỀ: KỸ THUẬT MÁY LẠNH VÀ ĐIỀU HÒA KHÔNG KHÍ

TRÌNH ĐỘ: TRUNG CẤP NGHỀ

*Ban hành kèm theo Quyết định số: 234 /QĐ – CDN ngày 5 tháng 8 năm 2020
của Trường Cao Đẳng Nghề Hà Nam*

Hà Nam, năm 2020

TUYÊN BỐ BẢN QUYỀN

Tài liệu này thuộc loại sách giáo trình nên các nguồn thông tin có thể được phép dùng nguyên bản hoặc trích dùng cho các mục đích về đào tạo và tham khảo.

Mọi mục đích khác mang tính lệch lạc hoặc sử dụng với mục đích kinh doanh thiếu lành mạnh sẽ bị nghiêm cấm.

Dựa theo giáo trình này, có thể sử dụng để giảng dạy cho các trình độ hoặc nghề ngành/ nghề khác của nhà trường.

TaiLieu.vn

LỜI GIỚI THIỆU

Cùng với công cuộc đổi mới công nghiệp hóa và hiện đại hóa đất nước, kỹ thuật lạnh đang phát triển mạnh mẽ ở Việt Nam. Tủ lạnh, máy lạnh thương nghiệp, công nghiệp, điều hòa nhiệt độ đã trở nên quen thuộc trong đời sống và sản xuất. Các hệ thống máy lạnh và điều hòa không khí phục vụ trong đời sống và sản xuất như: chế biến, bảo quản thực phẩm, bia, rượu, in ấn, điện tử, thông tin, y tế, thể dục thể thao, du lịch... đang phát huy tác dụng thúc đẩy mạnh mẽ nền kinh tế, đời sống đi lên.

Cùng với sự phát triển kỹ thuật lạnh, việc đào tạo phát triển đội ngũ kỹ thuật viên lành nghề được Đảng, Nhà nước, Nhà trường và mỗi công dân quan tâm sâu sắc để có thể làm chủ được máy móc, trang thiết bị của nghề.

Giáo trình “Lạnh cơ bản” được biên soạn dùng cho chương trình dạy nghề **KỸ THUẬT MÁY LẠNH VÀ ĐIỀU HÒA KHÔNG KHÍ** đáp ứng cho hệ Trung cấp nghề.

Nội dung của giáo trình cung cấp các kiến thức cơ bản nhất về sử dụng môi chất lạnh, chất tải lạnh, dầu lạnh, vật liệu cách nhiệt, hút ẩm, cung cấp các kiến thức về kết nối, lắp ráp, vận hành mô hình các hệ thống lạnh điển hình; Cung cấp các kiến thức về thử nghiệm các thiết bị và mô hình các hệ thống lạnh như máy nén, hệ thống máy lạnh, hệ thống điều hòa không khí một dàn bay hơi, bơm nhiệt...

Hình thành và rèn luyện các kỹ năng gia công đường ống dùng trong kỹ thuật máy lạnh và điều hòa không khí, nhận biết, kiểm tra, đánh giá tình trạng các thiết bị, phụ kiện của hệ thống lạnh, lắp đặt, kết nối, vận hành các thiết bị và mô hình các hệ thống máy lạnh và điều hòa không khí có một, nhiều dàn bay hơi, bơm nhiệt... Kỹ năng thử nghiệm máy nén, kết nối, lắp ráp, thử nghiệm mô hình các hệ thống máy lạnh, hệ thống điều hòa không khí một dàn bay hơi, bơm nhiệt...

Giáo trình dùng để giảng dạy trong các Trường Cao đẳng nghề, Trung cấp nghề cũng có thể dùng làm tài liệu tham khảo cho các trường có cùng hệ đào tạo vì đề cương của giáo trình bám sát chương trình khung quốc gia của nghề.

Chắc chắn giáo trình không tránh khỏi thiếu sót. Chúng tôi mong nhận được ý kiến đóng góp để giáo trình được chỉnh sửa và ngày càng hoàn thiện hơn.

Hà Nam, ngày tháng năm 2020

Tham gia biên soạn

Trần Nhữ Mạnh

MỤC LỤC

	Trang
TUYÊN BỐ BẢN QUYỀN.....	1
LỜI GIỚI THIỆU.....	2
MỤC LỤC.....	3
GIÁO TRÌNH MÔ ĐUN	5
Mã mô đun: MĐ 20	5
Vị trí, tính chất, ý nghĩa và vai trò của mô đun	5
Mục tiêu của mô đun	5
Nội dung của mô đun.....	5
BÀI 1: TỔNG QUAN VỀ CÁC LOẠI MÁY LẠNH THÔNG DỤNG	6
Mã bài: MĐ20 - 01	6
1. Máy lạnh nén hơi.....	6
2. Máy lạnh hấp thụ	11
3. Máy lạnh nén khí.....	16
4. Máy lạnh EJECTOR:	21
5. Máy lạnh nhiệt điện.....	25
BÀI 2: CÁC LOẠI MÁY NÉN LẠNH.....	31
Mã bài: MĐ20 - 02.....	31
1. MÁY NÉN PITTON TRƯỢT	31
2. MÁY NÉN PITTON QUAY:.....	58
3. MÁY NÉN XOẮN ỐC:	71
4. MÁY NÉN TUABIN:	76
Bài 3: THIẾT BỊ NGỪNG TỤ	81
Mã bài: MĐ 20 - 03.....	81
1. THIẾT BỊ NGỪNG TỤ LÀM MÁT BẰNG NƯỚC:.....	81
2. THIẾT BỊ NGỪNG TỤ LÀM MÁT BẰNG NƯỚC VÀ KHÔNG KHÍ.....	93
3. THIẾT BỊ NGỪNG TỤ LÀM MÁT BẰNG KHÔNG KHÍ.....	100
Bài 4: THIẾT BỊ BAY HƠI.....	110
Mã bài: MĐ 20 – 04.....	110
1. THIẾT BỊ BAY HƠI LÀM LẠNH CHẤT LỎNG:	110
2. THIẾT BỊ BAY HƠI LÀM LẠNH KHÔNG KHÍ:	121
Bài 5: THIẾT BỊ TIẾT LƯU	130
Mã bài: MĐ 20 - 05.....	130
1. Van tiết lưu tay:	131
2. Ống mao (cáp phun):	131
3. Van tiết lưu nhiệt TEV(còn gọi là van tiết lưu tự động):.....	134
Bài 6: THIẾT BỊ PHỤ TRONG HỆ THỐNG LẠNH.....	143
Mã bài: MĐ 20- 06.....	143

1. THÁP GIẢI NHIỆT:	143
2. BÌNH TÁCH DẦU, CHỨA DẦU:.....	149
3. BÌNH CHỨA:.....	159
4. BÌNH TÁCH LỎNG	165
5. BÌNH TRUNG GIAN:.....	174
6. THIẾT BỊ HỒI NHIỆT:	179
7. BÌNH TÁCH KHÍ KHÔNG NGỪNG:	184
8. PHIN SẤY LỌC:.....	190
9. BƠM, QUẠT:.....	195
Bài 7: DỤNG CỤ TRONG HỆ THỐNG LẠNH	211
Mã bài: MĐ20 - 07	211
1. Van chặn	211
2. Van 1 chiều:.....	212
3. Van an toàn.....	213
4. Van nạp ga	214
5. Van tap vụ (service valve)	215
6. Áp kế	216
Bài 8: CÁC THIẾT BỊ TỰ ĐỘNG HÓA HỆ THỐNG LẠNH.....	222
Mã bài: MĐ20 - 08	222
1. RƠ LE HIỆU ÁP DẦU	222
2. RƠ LE ÁP SUẤT THẤP:.....	224
3. RƠ LE ÁP SUẤT CAO:.....	225
4. RƠ LE ÁP SUẤT KÉP.....	226
5. BỘ BIẾN ĐỔI NHIỆT ĐỘ:	228
6. CÁC DỤNG CỤ ĐIỀU CHỈNH NHIỆT ĐỘ HAI VỊ TRÍ:	230
7. VAN ĐIỆN TỬ:	236
8. DỤNG CỤ ĐIỀU CHỈNH ÁP SUẤT BAY HƠI:.....	241
9. DỤNG CỤ ĐIỀU CHỈNH NĂNG SUẤT LẠNH BYPASS HƠI NÓNG KVC VÀ CPCE:.....	242
10. DỤNG CỤ ĐIỀU CHỈNH ÁP SUẤT HÚT HAY ÁP SUẤT CÁC TẾ:.....	243
11. TỰ ĐỘNG HÓA MÁY NÉN LẠNH:.....	244
12. TỰ ĐỘNG HÓA THIẾT BỊ NGỪNG TỰ:.....	255
13. TỰ ĐỘNG HÓA THIẾT BỊ BAY HƠI:	257
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	264

GIÁO TRÌNH MÔ ĐUN

Mã mô đun: MD 20

Vị trí, tính chất, ý nghĩa và vai trò của mô đun

Mô đun lạnh cơ bản là mô đun cơ bản của nghề dành cho học sinh trung cấp nghề sau khi đã học xong các môn kỹ thuật cơ sở, đo lường điện lạnh, các mô đun về điện và mô đun nguội, hàn; Trên nền của môn học cơ sở kỹ thuật lạnh và điều hoà không khí, các mô đun hỗ trợ khác Mô đun lạnh cơ bản bổ sung và cung cấp cho sinh viên các kiến thức, kỹ năng cơ bản nhất của nghề trước khi đi vào học các mô đun chuyên sâu của nghề như: Điều hòa không khí, máy lạnh...

Mục tiêu của mô đun

Kiến thức

Trình bày được các kiến thức cơ bản nhất về sử dụng môi chất lạnh, chất tải lạnh, dầu lạnh, vật liệu cách nhiệt, hút ẩm, cung cấp các kiến thức về kết nối, lắp ráp, vận hành mô hình các hệ thống lạnh điển hình.

Trình bày được các kiến thức về thử nghiệm các thiết bị và mô hình các hệ thống lạnh như máy nén, hệ thống máy lạnh, hệ thống điều hòa không khí một dàn bay hơi, bơm nhiệt...

Kỹ năng

Gia công được đường ống dùng trong kỹ thuật lạnh, nhận biết, kiểm tra, đánh giá tình trạng các thiết bị, phụ kiện của hệ thống lạnh, lắp đặt, kết nối, vận hành các thiết bị và mô hình các hệ thống lạnh điển hình.

Rèn luyện các kỹ năng gia công đường ống dùng trong kỹ thuật lạnh, nhận biết, kiểm tra, đánh giá tình trạng các thiết bị, phụ kiện của hệ thống lạnh, lắp đặt, kết nối, vận hành các thiết bị và mô hình các hệ thống máy lạnh và điều hòa không khí có một dàn bay hơi, bơm nhiệt... Kỹ năng thử nghiệm máy nén, kết nối, lắp ráp, thử nghiệm mô hình các hệ thống máy lạnh, hệ thống điều hòa không khí một dàn bay hơi, bơm nhiệt...

Năng lực tự chủ và trách nhiệm

Cẩn thận, chính xác, an toàn Yêu nghề, ham học hỏi.

Nội dung của mô đun

BÀI 1: TỔNG QUAN VỀ CÁC LOẠI MÁY LẠNH THÔNG DỤNG

Mã bài: MD20 - 01

Giới thiệu

Ở bài này giới thiệu khái quát cho chúng ta về các loại máy lạnh được sử dụng trong thực tiễn sản xuất cũng như đời sống để có được bức tranh chung về các loại máy lạnh này trong nghề Kỹ thuật máy lạnh và điều hòa không khí; đồng thời xác định được sự ứng dụng thực tiễn của máy lạnh nén hơi là máy lạnh chủ yếu nghiên cứu vì tính đa dạng và tiện ích của nó.

Mục tiêu

Trình bày được các kiến thức cơ bản về các loại máy lạnh thông dụng có ý nghĩa thực tế và được ứng dụng rộng rãi trong sản xuất và đời sống.

Nhận dạng được các loại máy lạnh, các thiết bị chính của máy lạnh nén hơi ở các hệ thống lạnh trong thực tế;

Rèn luyện kỹ năng quan sát, ham học, ham hiểu biết, tư duy logic, kỷ luật học tập.

Nội dung chính

1. Máy lạnh nén hơi

Mục tiêu:

- Trình bày được nguyên lý làm việc cơ bản của máy lạnh nén hơi được sử dụng trong sản xuất và đời sống;

- Phân tích được sự khác nhau về nguyên lý làm việc giữa các loại máy lạnh được sử dụng trong sản xuất và đời sống;

- Vẽ được sơ đồ nguyên lý của máy lạnh nén hơi được sử dụng trong sản xuất và đời sống;

- Phân biệt được các bộ phận trong máy lạnh nén hơi;

- Cần thận, chính xác, an toàn

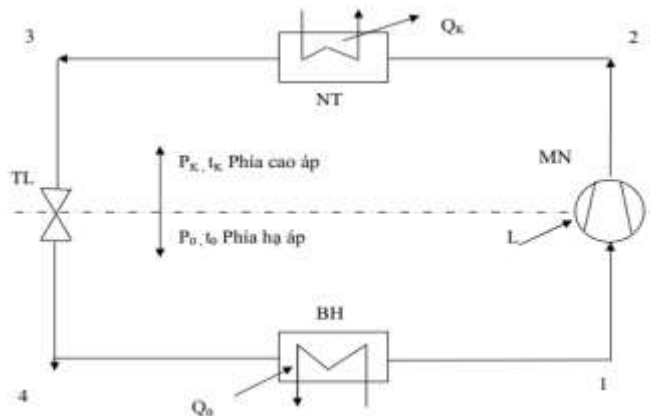
- Yêu nghề, ham học hỏi.

1.1. Định nghĩa, sơ đồ nguyên lý

1.1.1. Định nghĩa:

Máy lạnh nén hơi là loại máy lạnh có máy nén cơ để hút hơi môi chất có áp suất thấp và nhiệt độ thấp ở thiết bị bay hơi và nén lên áp suất cao và nhiệt độ cao đẩy vào thiết bị ngưng tụ. Môi chất lạnh trong máy lạnh nén hơi có biến đổi pha (bay hơi ở thiết bị bay hơi và ngưng tụ ở thiết bị ngưng tụ) trong chu trình máy lạnh.

1.1.2. Sơ đồ nguyên lý:

Hình 1.1. Sơ đồ nguyên lý máy lạnh nén hơi

MN: Máy nén; NT: Thiết bị ngưng tụ và thải lượng nhiệt Q_K ; TL: Van tiết lưu; BH: Thiết bị bay hơi và thu lượng lạnh Q_0 ;

Bốn bộ phận này nối với nhau bằng đường ống theo thứ tự trên hình 1.1.

1.2. Nguyên lý làm việc và ứng dụng:

Trong thiết bị bay hơi, môi chất lạnh lỏng sôi ở áp suất thấp (P_0) và nhiệt độ thấp (t_0) do thu nhiệt của môi trường cần làm lạnh, sau đó được máy nén hút về và nén lên áp suất cao (P_K), nhiệt độ cao (t_K), đó là quá trình nén đoạn nhiệt 1–2.

Hơi môi chất có áp suất cao và nhiệt độ cao được máy nén đẩy vào thiết bị ngưng tụ. Tại đây hơi môi chất thải nhiệt (Q_K) cho môi trường làm mát và ngưng tụ lại, đó là quá trình ngưng tụ 2 – 3 môi chất biến đổi pha.

Lỏng môi chất có áp suất cao, nhiệt độ cao qua van tiết lưu sẽ hạ áp suất thấp (P_0) và nhiệt độ thấp (t_0) đi vào thiết bị bay hơi, đó là quá trình tiết lưu 3–4.

Lỏng môi chất có áp suất thấp (P_0) và nhiệt độ thấp (t_0) ở thiết bị bay hơi thu nhiệt (Q_0) của môi trường cần làm lạnh sôi lên và bay hơi tạo ra hiệu ứng lạnh, đó là quá trình bay hơi 4 – 1.

* Ứng dụng:

Máy lạnh nén hơi được ứng dụng rộng rãi trong tất cả các ngành kinh tế.

*Các bước và cách thực hiện công việc

1. THIẾT BỊ, DỤNG CỤ, VẬT TƯ:

(Tính cho một ca thực hành gồm 20HSSV)

TT	Loại trang thiết bị	Số lượng
1	Mô hình điều hòa nhiệt độ	5 bộ
2	Mô hình tủ lạnh	5 bộ
3	Mô hình máy lạnh dân dụng	5 bộ
4	Mô hình kho lạnh	2 bộ
5	Tranh ảnh, bản vẽ, catalog của các loại máy lạnh khác, các loại máy lạnh khác	3 bộ

6	Dây nguồn, bút điện, kìm kéo, tuốc nơ vít	5 bộ
---	---	------

2. QUI TRÌNH THỰC HIỆN:

2.1. Qui trình tổng quát:

STT	Tên các bước công việc	Thiết bị, dụng cụ, vật tư	Tiêu chuẩn thực hiện công việc	Lỗi thường gặp, cách khắc phục
1	Vận hành chạy thử mô hình hệ thống máy lạnh nén hơi 1,2,3	- Mô hình điều hòa nhiệt độ(1), Tủ lạnh(2), máy lạnh thương nghiệp(3), - Bộ dụng cụ cơ khí, dụng cụ điện, đồng hồ đo điện, Am pe kìm; Dây nguồn 220V-50HZ, dây điện, băng cách điện, ...	Phải thực hiện đúng quy trình cụ thể được mô tả ở mục 2.2.1.	Kiểm tra HTL chưa hết các khoản mục Vận hành không đúng trình tự Không đảm bảo thời gian cho mỗi mô hình hệ thống lạnh
2	Nhận biết các thiết bị cấu thành hệ thống 1,2,3...	- Mô hình điều hòa nhiệt độ (1), Tủ lạnh (2), máy lạnh thương nghiệp (3), - Bộ dụng cụ cơ khí, dụng cụ điện, đồng hồ đo điện, Am pe kìm; Dây nguồn 220V-50HZ, dây điện, băng cách điện, ...	Phải vẽ được sơ đồ nguyên lý của hệ thống máy lạnh nén hơi 1,2,3... Phải vẽ được sơ đồ thực tế của hệ thống máy lạnh - Phải ghi, chép được các thông số kỹ thuật các thiết bị chính của hệ thống máy lạnh nén hơi 1,2,3...	Cần thực hiện nghiêm túc, thực hiện đúng quy trình, qui định của GVHD
3	So sánh với các loại máy lạnh 1, 2, 3 để nhận biết sơ bộ được	Mô hình điều hòa nhiệt độ (1), Tủ lạnh (2), máy lạnh thương nghiệp (3), - Bộ dụng cụ cơ khí, dụng cụ điện, đồng hồ	Phải phân biệt sự khác nhau máy lạnh nén hơi 1 với máy lạnh nén hơi 2,3	Quan sát nhận biết không hết Cần nghiêm túc thwucj hiện đúng qui

	sự khác nhau;	đo điện, Am pe kìm; Dây nguồn 220V-50HZ, dây điện, băng cách điện, ...	về phương diện nguyên lý, cấu tạo, làm việc trên thiết bị thực tế hoặc hình ảnh	trình, qui định của giáo viên hướng dẫn
4	Nộp tài liệu thu thập, ghi chép được cho GVHD	Giấy, bút, máy tính, bản vẽ tài liệu được ghi chép	Tất cả các nhóm HSSV, trên tất cả các hệ thống máy lạnh nén hơi (1), (2), (3) đều phải có tài liệu nộp	Các nhóm sinh viên không ghi chép tài liệu hoặc không ghi đầy đủ
5	Đóng máy thực hiện vệ sinh công nghiệp	Mô hình các loại máy lạnh Giẻ lau sạch	Phải thực hiện đúng quy trình cụ thể được mô tả ở mục 2.2.1	Không lắp các chi tiết đầy đủ Giẻ lau không sạch Không chạy thử lại máy

2.2. Qui trình cụ thể:

2.2.1. Vận hành, chạy thử mô hình hệ thống lạnh (1), 2, 3 theo dõi, ghi chép các thông số kỹ thuật như: nhiệt độ thấp, áp suất thấp; nhiệt độ cao, áp suất cao, dòng làm việc, điện áp làm việc trong 15 phút:

- a. Kiểm tra tổng thể mô hình.
- c. Kiểm tra phần điện của mô hình.
- c. Kiểm tra phần lạnh của mô hình.
- d. Cấp điện cho mô hình.
- e. Chạy quạt dàn lạnh.
- f. Đặt nhiệt độ.
- g. Chạy quạt dàn ngưng.
- h. Chạy máy nén.

i. Ghi chép các thông số kỹ thuật như: nhiệt độ thấp, áp suất thấp; nhiệt độ cao, áp suất cao, dòng làm việc, điện áp làm việc vào sổ tay hoặc vở.

j. Sau 15 phút dừng máy: thao tác theo chiều ngược lại, sau 5 phút ghi chép các thông số kỹ thuật như trên.

2.2.2. Nhận biết các thiết bị cấu thành hệ thống lạnh, ghi chép các thông số kỹ thuật, nêu nhiệm vụ của thiết bị đó trong hệ thống lạnh:

a. Ghi chép các thông số kỹ thuật của các thiết bị cấu thành hệ thống lạnh:

- + Máy nén
- + Dàn ngưng tụ
- + Dàn bay hơi
- + Thiết bị tiết lưu
- + Các thiết bị phụ khác

b. Nêu khái quát nhiệm vụ cụ thể của các thiết bị trên hệ thống lạnh của mô hình:

- + Máy nén
- + Dàn ngưng tụ
- + Dàn bay hơi
- + Thiết bị tiết lưu
- + Các thiết bị phụ khác

2.2.3. So sánh với các loại máy lạnh 1, 2, 3 để nhận biết sơ bộ được sự khác nhau;

2.2.4. Nộp tài liệu thu thập, ghi chép được cho giáo viên hướng dẫn.

2.2.5. Đóng máy, thực hiện vệ sinh công nghiệp.

Bài tập thực hành của học sinh, sinh viên

1. Chuẩn bị thiết bị, dụng cụ, vật tư.

2. Chia nhóm:

Mỗi nhóm từ 3 – 4 SV thực hành trên 1 mô hình, sau đó luân chuyển sang mô hình khác, cố gắng sắp xếp để có sự đa dạng đảm bảo tối thiểu: 01 mô hình là máy lạnh, 01 mô hình là điều hòa không khí cho mỗi nhóm sinh viên.

3. Thực hiện qui trình tổng quát và cụ thể.

*Yêu cầu về đánh giá kết quả học tập

Mục tiêu	Nội dung	Điểm
Kiến thức	Vẽ được sơ đồ nguyên lý hệ thống lạnh nén hơi; trình bày được các nhiệm vụ của thiết bị trong hệ thống Trình bày nguyên lý làm việc của máy lạnh nén hơi cụ thể	4
Kỹ năng	Vận hành được mô hình hệ thống lạnh đúng qui trình đảm bảo an toàn điện lạnh Gọi tên được các thiết bị chính của mô hình, ghi được các thông số kỹ thuật của mô hình, đọc đúng được các trị số	4
Thái độ	Cẩn thận, lắng nghe, ghi chép, từ tốn, thực hiện vệ sinh công nghiệp	2

* Ghi nhớ

1. Phân tích được nguyên lý làm việc của hệ thống máy lạnh nén hơi;
2. Phân biệt các thông số kỹ thuật của các mô hình máy lạnh và các mô hình điều hòa không khí.

2. Máy lạnh hấp thụ

Mục tiêu:

- Trình bày được nguyên lý làm việc cơ bản của máy lạnh hấp thụ được sử dụng trong sản xuất và đời sống;
- Phân tích được sự khác nhau về nguyên lý làm việc giữa các loại máy lạnh được sử dụng trong sản xuất và đời sống;
- Vẽ được sơ đồ nguyên lý của máy lạnh hấp thụ được sử dụng trong sản xuất và đời sống;
- Phân biệt được các bộ phận trong máy lạnh hấp thụ;
- Cẩn thận, chính xác, an toàn
- Yêu nghề, ham học hỏi.

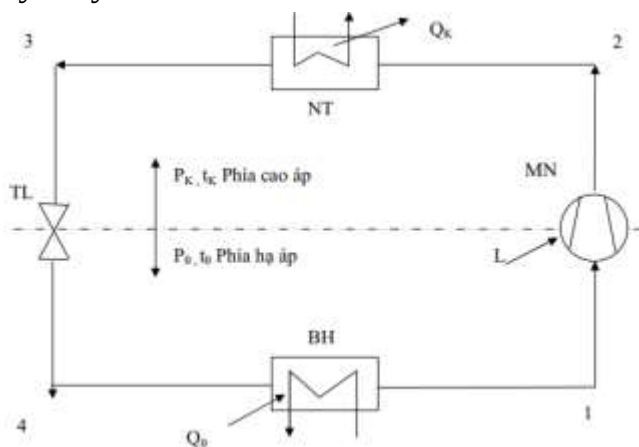
2.1. Định nghĩa, sơ đồ nguyên lý:

2.1.1. Định nghĩa:

Máy lạnh hấp thụ là máy lạnh sử dụng năng lượng dạng nhiệt để làm việc. Nó có các bộ phận ngưng tụ, tiết lưu, bay hơi như máy lạnh nén hơi. Riêng máy nén cơ được thay bằng một hệ thống gồm: Bình hấp thụ, bơm dung dịch, bình sinh hơi và tiết lưu dung dịch.

Hệ thống này chạy bằng nhiệt năng (như hơi nước, bộ đốt nóng) thực hiện chức năng như máy nén cơ là “hút” hơi sinh ra từ thiết bị bay hơi “nén” lên áp suất cao đẩy vào thiết bị ngưng tụ nên được gọi là máy nén nhiệt.

2.1.2. Sơ đồ nguyên lý:

Hình 1.2. Sơ đồ nguyên lý máy lạnh hấp thụ SH: Bình sinh hơi; HT: Bình hấp thụ; BDD: Bơm dung dịch; TLDD: Tiết lưu dung dịch; Các ký hiệu khác giống hình 1.1;

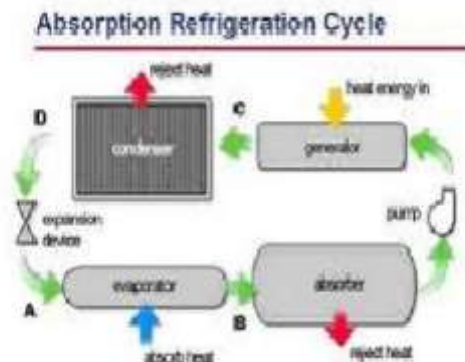
Bình hấp thụ được làm mát bằng nước và thải ra một lượng nhiệt Q_A ; Bình sinh hơi được gia nhiệt bằng bằng hơi nước nóng và tiêu thụ một lượng nhiệt Q_H

2.2. Nguyên lý làm việc:

Ngoài môi chất lạnh, trong hệ thống còn có dung dịch hấp thụ làm nhiệm vụ đưa môi chất lạnh từ vị trí 1 đến vị trí 2. Dung dịch sử dụng thường là Amoniac/ nước và nước/ litibromua.

Dung dịch loãng trong bình hấp thụ có khả năng hấp thụ hơi môi chất sinh ra ở bình bay hơi để trở thành dung dịch đậm đặc. Khi dung dịch trở thành đậm đặc sẽ được bơm dung dịch bơm lên bình sinh hơi. Ở đây dung dịch được gia nhiệt đến nhiệt độ cao (đối với dung dịch amoniac/nước khoảng 130°C) và hơi amoniac sẽ thoát ra khỏi dung dịch đi vào bình ngưng tụ. Do amoniac thoát ra, dung dịch trở thành loãng, đi qua van tiết lưu dung dịch về bình hấp thụ tiếp tục chu trình mới. Do vậy ở đây có hai vòng tuần hoàn rõ rệt:

- Vòng tuần hoàn dung dịch: HT – BDD – SH – TLDD và trở lại HT,
- Vòng tuần hoàn môi chất lạnh 1 – HT - BDD – SH – 2 – 3 – 4 – 1.

Hình 1.3. Chu trình của máy lạnh hấp thụ nóng.

* Ứng dụng:

Ứng dụng rộng rãi trong các xí nghiệp có nhiệt thải dạng hơi hoặc nước

***Các bước và cách thực hiện công việc:**

1. THIẾT BỊ, DỤNG CỤ, VẬT TƯ:

(Tính cho một ca thực hành gồm 20HSSV)

<i>TT</i>	<i>Loại trang thiết bị</i>	<i>Số lượng</i>
1	Mô hình điều hoà nhiệt độ	5 bộ
2	Mô hình tủ lạnh	5 bộ
3	Mô hình máy lạnh thương nghiệp	5 bộ
4	Mô hình kho lạnh	2 bộ
5	Tranh ảnh, bản vẽ, catalog của các loại máy lạnh khác, các loại máy lạnh khác	3 bộ
6	Dây nguồn, bút điện, kìm điện, kéo, tuốc nơ vít, ...	5 bộ

2. QUI TRÌNH THỰC HIỆN:

2.1. Qui trình tổng quát:

STT	Tên các bước công việc	Thiết bị, dụng cụ, vật tư	Tiêu chuẩn thực hiện công việc	Lỗi thường gặp, cách khắc phục
1	Vận hành, chạy thử mô hình hệ thống máy lạnh hấp thụ các loại	Mô hình máy lạnh hấp thụ các loại 1,2,3 - Bộ dụng cụ cơ khí, dụng cụ điện, đồng hồ đo Am pe kìm; - Dây nguồn 220V-50Hz, dây điện, băng cách điện	Phải thực hiện đúng qui trình cụ thể được mô tả ở mục 2.2.1.	Kiểm tra HTL chưa hết các khoản mục. - Vận hành không đúng trình tự. - Không đảm bảo thời gian cho mỗi mô hình hệ thống
2	Nhận biết các thiết bị cấu thành hệ thống lạnh	Mô hình máy lạnh hấp thụ các loại 1,2,3 - Bộ dụng cụ cơ khí, dụng cụ điện, đồng hồ điện đo Am pe kìm; - Dây nguồn 220V-50Hz, dây điện, băng cách điện	Phải vẽ được sơ đồ nguyên lý của hệ thống máy lạnh hấp thụ cụ thể - Phải ghi, chép được các thông số kỹ thuật các thiết bị chính của hệ thống máy lạnh hấp thụ cụ thể Phải phân biệt sự khác nhau của máy lạnh hấp thụ với máy lạnh nén hơi (1), (2), (3) về phương diện nguyên lý	* Cần nghiêm túc thực hiện đúng qui trình, qui định của GVHD - Quan sát, nhận biết không hết Cần nghiêm túc thực hiện đúng qui trình, qui định của GVHD

3	So sánh với các loại máy lạnh nén hơi để nhận biết sơ bộ được sự khác nhau;	Mô hình máy lạnh hấp thụ các loại - Bộ dụng cụ cơ khí, dụng cụ điện, đồng hồ điện đo Am pe kìm; - Dây nguồn 220V-50Hz, dây điện, băng cách điện		
4	Nộp tài liệu thu thập, ghi chép được cho GVHD	Giấy, bút, máy tính, bản vẽ	Tất cả các nhóm hssv trên tất cả các máy lạnh hấp thụ đều có tài liệu	Các nhóm sv không ghi chép tài liệu hoặc không ghi đầy đủ
5	Đóng máy thực hiện vệ sinh công nghiệp	Mô hình máy lạnh hấp thụ các loại - Bộ dụng cụ cơ khí, dụng cụ điện, đồng hồ điện đo Am pe kìm; - Dây nguồn 220V-50Hz, dây điện, băng cách điện	Phải thực hiện đúng qui trình cụ thể được mô tả ở mục 2.2.1.	Không lắp đầy đủ chi tiết Không chạy thử máy lại Không lau sạch

2.2. Qui trình cụ thể:

2.2.1. Vận hành, chạy thử mô hình hệ thống lạnh hấp thụ, theo dõi, ghi chép các thông số kỹ thuật như: nhiệt độ thấp, áp suất thấp; nhiệt độ cao, áp suất cao, dòng làm việc, điện áp làm việc trong 15 phút:

- a. Kiểm tra tổng thể mô hình.
- c. Kiểm tra phần điện của mô hình.
- c. Kiểm tra phần lạnh của mô hình.
- d. Cấp điện cho mô hình.
- e. Chạy mô hình.

f. Ghi chép các thông số kỹ thuật như: nhiệt độ thấp, áp suất thấp; nhiệt độ cao, áp suất cao, dòng làm việc, điện áp làm việc vào sổ tay hoặc vở.

i. Sau 15 phút dừng máy: thao tác theo chiều ngược lại, sau 5 phút ghi chép các thông số kỹ thuật như trên.

2.2.2. Nhận biết các thiết bị cấu thành hệ thống lạnh, ghi chép các thông số kỹ thuật, nêu nhiệm vụ của thiết bị đó trong hệ thống lạnh:

a. Ghi chép các thông số kỹ thuật của các thiết bị cấu thành hệ thống lạnh:

- + Dàn ngưng tụ
- + Dàn bay hơi
- + Thiết bị tiết lưu
- + Bơm dung dịch
- + Bình hấp thụ
- + Bình sinh hơi
- + Tiết lưu dung dịch
- + Các thiết bị phụ khác

b. Nêu khái quát nhiệm vụ cụ thể của các thiết bị trên hệ thống lạnh của mô hình:

- + Dàn ngưng tụ
- + Dàn bay hơi
- + Thiết bị tiết lưu
- + Bơm dung dịch
- + Bình hấp thụ
- + Bình sinh hơi
- + Tiết lưu dung dịch
- + Các thiết bị phụ khác

2.2.3. So sánh với các loại máy lạnh nén hơi để nhận biết sơ bộ được sự khác nhau;

2.2.4. Nộp tài liệu thu thập, ghi chép được cho giáo viên hướng dẫn.

2.2.5. Đóng máy, thực hiện vệ sinh công nghiệp.

***Bài tập thực hành của học sinh, sinh viên:**

1. Chuẩn bị thiết bị, dụng cụ, vật tư.

2. Chia nhóm:

Mỗi nhóm từ 3 – 4 SV thực hành trên 1 mô hình, sau đó luân chuyển sang mô hình khác, cố gắng sắp xếp để có sự đa dạng đảm bảo tối thiểu: 1 đến 3 mô hình là máy lạnh hấp thụ cho mỗi nhóm sinh viên.

3. Thực hiện qui trình tổng quát và cụ thể.

***Yêu cầu về đánh giá kết quả học tập:**

Mục tiêu	Nội dung	Điểm
Kiến thức	- Vẽ được sơ đồ nguyên lý hệ thống lạnh hấp thụ; Trình bày được nhiệm vụ của các thiết bị trong hệ thống; - Trình bày được nguyên lý làm việc của máy lạnh hấp thụ.	4
Kỹ năng	- Vận hành được các mô hình hệ thống lạnh đúng qui trình đảm bảo an toàn điện lạnh; - Gọi tên được các thiết bị chính của mô hình, ghi được các thông số kỹ thuật của mô hình, đọc đúng được các trị số	4
Thái độ	- Cẩn thận, lắng nghe, ghi chép, từ tốn, thực hiện tốt vệ sinh công nghiệp	2
Tổng		10

*Ghi nhớ:

1. Phân biệt sự khác nhau giữa máy lạnh nén hơi và máy lạnh hấp thụ;
2. Phân biệt các thông số kỹ thuật của các mô hình máy lạnh nén hơi và các mô hình máy lạnh hấp thụ.

3. Máy lạnh nén khí

Mục tiêu:

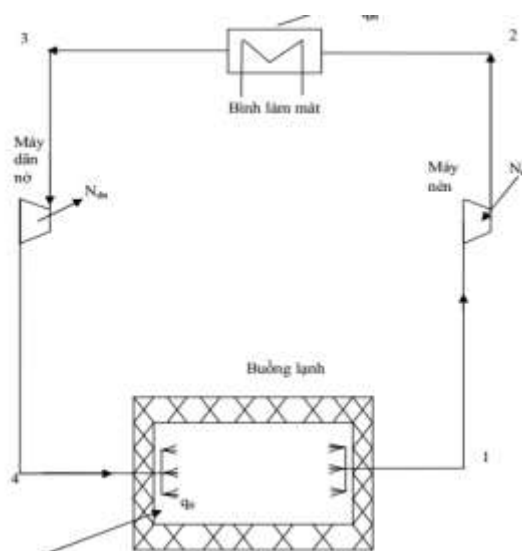
- Trình bày được nguyên lý làm việc cơ bản của máy lạnh nén khí được sử dụng trong sản xuất và đời sống;
- Phân tích được sự khác nhau về nguyên lý làm việc giữa các loại máy lạnh được sử dụng trong sản xuất và đời sống;
- Vẽ được sơ đồ nguyên lý của máy lạnh nén khí được sử dụng trong sản xuất và đời sống;
- Phân biệt được các bộ phận trong máy lạnh nén khí;
- Cẩn thận, chính xác, an toàn
- Yêu nghề, ham học hỏi.

3.1. Định nghĩa, sơ đồ nguyên lý:

3.1.1. Định nghĩa:

Là loại máy lạnh có máy nén cơ nhưng môi chất dùng trong chu trình luôn ở thể khí, không thay đổi trạng thái. Máy lạnh nén khí có hoặc không có máy dẫn nở.

3.1.2. Sơ đồ nguyên lý: Hình 1.4

Hình 1.4. Sơ đồ nguyên lý máy lạnh nén khí

3.2. Nguyên lý làm việc, ứng dụng:

Máy nén và máy dẫn nở thường là kiểu turbin, lắp trên một trục. Cần tiêu tốn một công nén N_n để hút khí từ buồng lạnh 1 nén lên áp suất cao và nhiệt độ cao ở trạng thái 2 sau đó đưa vào làm mát nhờ thải nhiệt cho nước làm mát. Sau khi đã làm mát khí nén được đưa vào máy dẫn nở và được dẫn nở xuống áp suất thấp và nhiệt độ thấp rồi được phun vào buồng lạnh.

Quá trình dẫn nở trong máy dẫn nở có sinh ngoại công có ích. Sau khi thu nhiệt của môi trường cần làm lạnh, khí lại được hút về máy nén tiếp tục chu trình lạnh.

* Ứng dụng:

Máy lạnh nén khí được sử dụng hạn chế trong một số công trình điều hòa không khí, nhưng được sử dụng rộng rãi trong kỹ thuật lạnh sâu cryo dùng để hóa lỏng khí.

*Các bước và cách thực hiện công việc:

1. THIẾT BỊ, DỤNG CỤ, VẬT TƯ:

(Tính cho một ca thực hành gồm 20HSSV)

TT	Loại trang thiết bị	Số lượng
1	Mô hình điều hoà nhiệt độ	5 bộ
2	Mô hình tủ lạnh	5 bộ
3	Mô hình máy lạnh thương nghiệp	5 bộ
4	Mô hình kho lạnh	2 bộ
5	Tranh ảnh, bản vẽ, catalog của các loại máy lạnh khác, các loại máy lạnh khác	3 bộ
6	Dây nguồn, bút điện, kìm điện, kéo, tuốc nơ vít, ...	5 bộ

2. QUI TRÌNH THỰC HIỆN

2.1. Qui trình tổng quát

STT	Tên các bước công việc	Thiết bị, dụng cụ, vật tư	Tiêu chuẩn thực hiện công việc	Lỗi thường gặp, cách khắc phục
1	Vận hành, chạy thử mô hình hệ thống máy lạnh nén khí	Mô hình máy lạnh nén khí các loại Bộ dụng cụ cơ khí, dụng cụ điện, đồng hồ đo điện, Am pe kìm; Dây nguồn 220V-50Hz, dây điện, băng cách điện;	- Phải thực hiện đúng qui trình cụ thể được mô tả ở mục 2.2.1.	- Kiểm tra HTL chưa hết các khoản mục. Vận hành không đúng trình tự. Không đảm bảo thời gian cho mỗi mô hình hệ thống lạnh
2	Nhận biết các thiết bị cấu thành hệ thống lạnh	Mô hình máy lạnh nén khí các loại - Bộ dụng cụ cơ khí, dụng cụ điện, đồng hồ đo điện, Am pe kìm; - Dây nguồn 220V-50Hz, dây điện, băng dính điện - Mô hình máy lạnh hấp thụ, máy lạnh nén khí, mô hình máy lạnh nén hơi 1,2,3	- Phải vẽ được sơ đồ nguyên lý của hệ thống máy lạnh nén khí cụ thể - Phải ghi, chép được các thông số kỹ thuật các thiết bị chính của hệ thống máy lạnh nén khí cụ thể -	* Cần nghiêm túc thực hiện đúng qui trình, qui định của GVHD - Quan sát, nhận biết không hết - Cần nghiêm túc thực hiện đúng qui trình, qui định của GVHD

3	So sánh với các loại máy lạnh nén hơi, máy lạnh hấp thụ để nhận biết sơ bộ được sự khác nhau;	- Bộ dụng cụ cơ khí, dụng cụ điện. đồng hồ đo điện, Am pe kìm; Dây nguồn 220V-50Hz, dây điện, băng dính điện	- Phải phân biệt sự khác nhau của máy lạnh hấp thụ với máy lạnh nén khí,	
4	Nộp tài liệu thu thập, ghi chép được cho GVHD	Giấy, bút, bản vẽ, máy tính, tài liệu ghi chép	Tất cả các nhóm HSSV, trên tất cả các hệ thống máy lạnh hấp thụ đều phải có tài liệu	Các nhóm sinh viên không ghi chép tài liệu hoặc ghi chép không đầy đủ
5	Đóng máy, thực hiện vệ sinh công nghiệp	Mô hình các loại máy lạnh - Bộ dụng cụ cơ khí, dụng cụ điện. đồng hồ đo điện, Am pe kìm; Dây nguồn 220V-50Hz, dây điện, băng dính điện	Phải thực hiện đúng quy trình cụ thể được mô tả	Không nắp đầy đủ các chi tiết Không lau sạch máy Không chạy thử lại máy

2.2. Qui trình cụ thể:

2.1.1. Vận hành, chạy thử mô hình hệ thống lạnh nén khí, theo dõi, ghi chép các thông số kỹ thuật như: nhiệt độ thấp, áp suất thấp; nhiệt độ cao, áp suất cao, dòng làm việc, điện áp làm việc trong 15 phút:

- a. Kiểm tra tổng thể mô hình.
- c. Kiểm tra phần điện của mô hình.
- c. Kiểm tra phần lạnh của mô hình.
- d. Cấp điện cho mô hình.
- e. Chạy mô hình.

f. Ghi chép các thông số kỹ thuật như: nhiệt độ thấp, áp suất thấp; nhiệt độ cao, áp suất cao, dòng làm việc, điện áp làm việc vào sổ tay hoặc vở.

- i. Sau 15 phút dừng máy: thao tác theo chiều ngược lại, sau 5 phút ghi chép